

HỆ THỐNG BƠM QUẠT

Văn phòng Tiết kiệm năng lượng
Energy Efficiency and Conservation Office

Mục tiêu

- Xác định các loại bơm/quạt
- Xác định các thông số cơ bản của bơm/quạt
- Xác định đặc tính cơ bản của bơm/quạt
- Xác định các vấn đề và giải pháp TKNL cho hệ thống bơm/quạt.

Nội dung

- ▶ Tổng quan về bơm/quạt
- ▶ Lựa chọn bơm/quạt
- ▶ Ghép bơm hiệu quả
- ▶ Điều chỉnh năng suất bơm/quạt
- ▶ Tối ưu hóa hệ thống phân phối

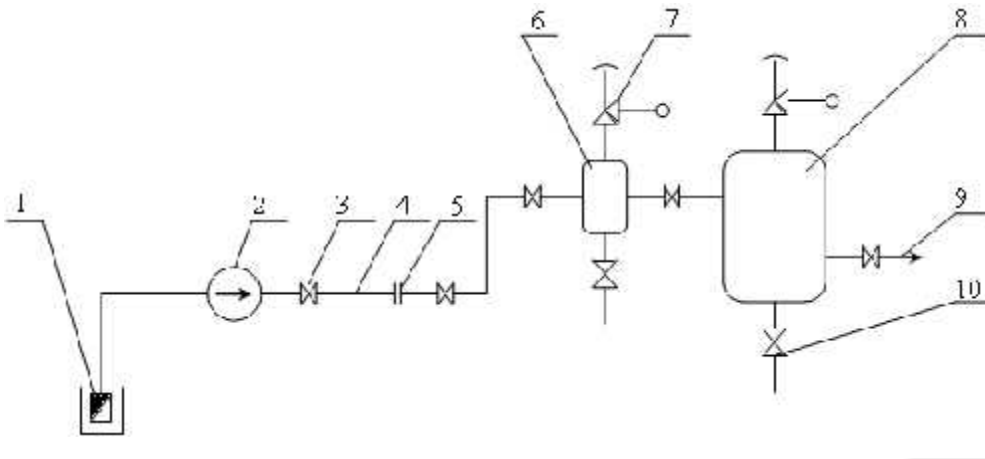

TỔNG QUAN

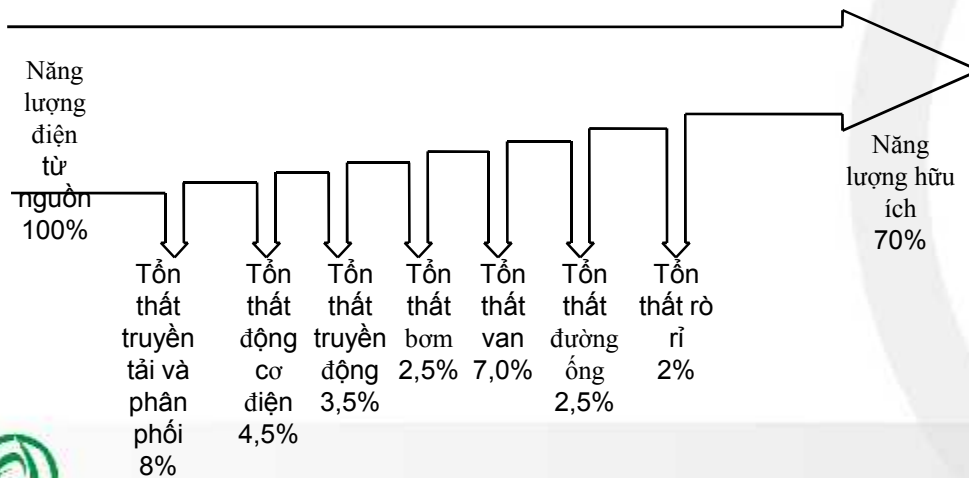

Văn phòng Tiết kiệm năng lượng
Energy Efficiency and Conservation Office

Hệ thống nước

- Sơ đồ hệ thống nước đơn giản

- Biểu đồ Sankey.

Bơm

Phân loại

- Bơm thể tích: lưu lượng thấp, áp suất cao
Piston, Bánh răng, Trục vít, Roto
- Bơm cánh dẫn: lưu lượng cao, áp suất thấp
Ly tâm, Hướng trục .

Thông số cơ bản

H - Cột áp (m)

$$H = H_{\text{hút}} + H_{\text{đẩy}}$$

Q - Lưu lượng (m³/s)

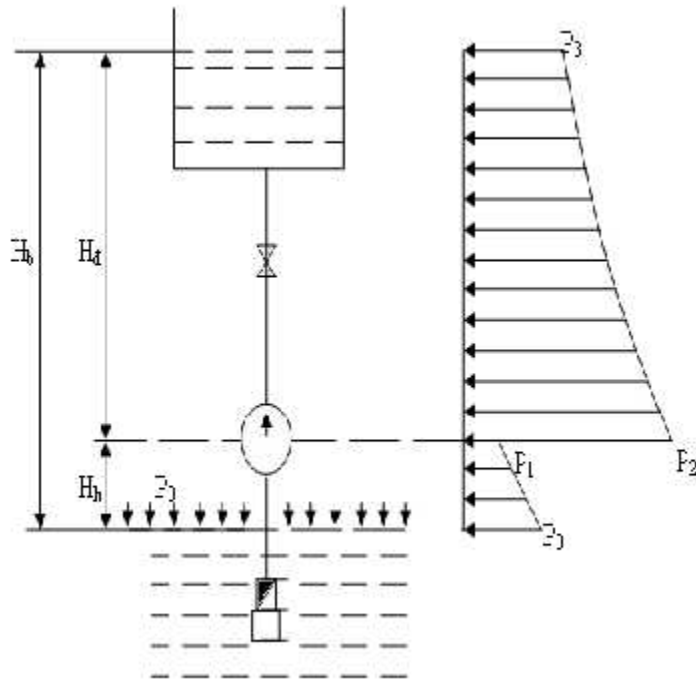
N - Công suất (kW)

$$N = \rho QH / 102 \eta$$

Trong đó:

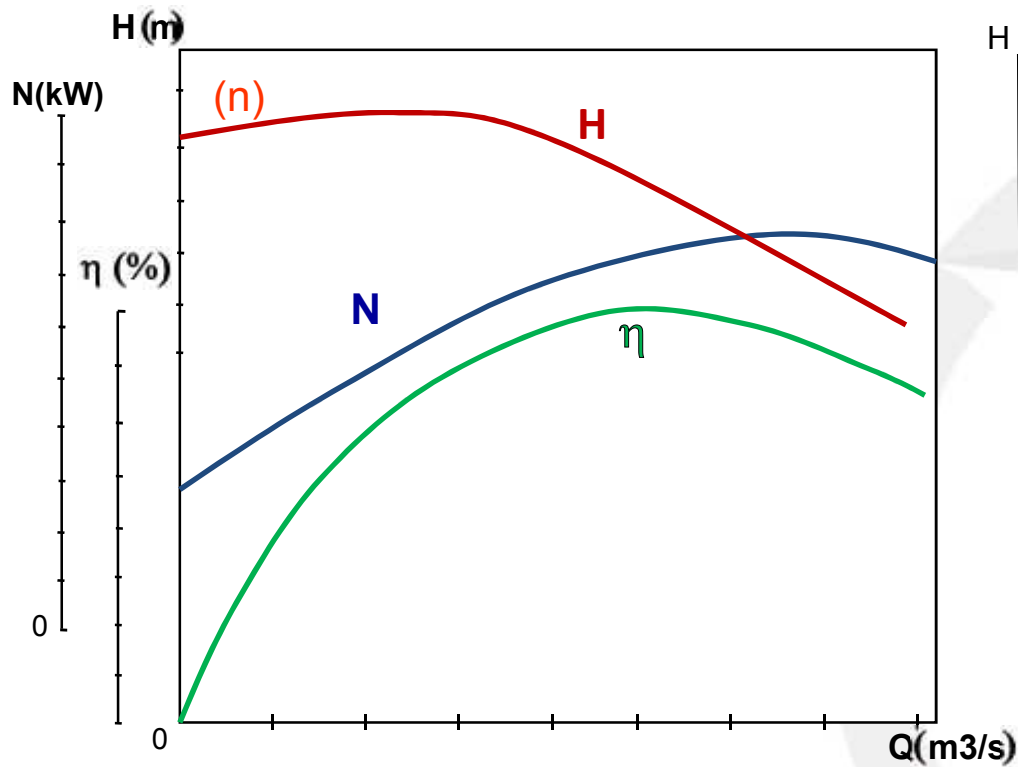
ρ - Khối lượng riêng (kg/m³), (nước là 995,7kg/m³ ở 30oC, 992,2kg/m³ ở 40oC)

η - hiệu suất bơm (0.7 – 0.85)

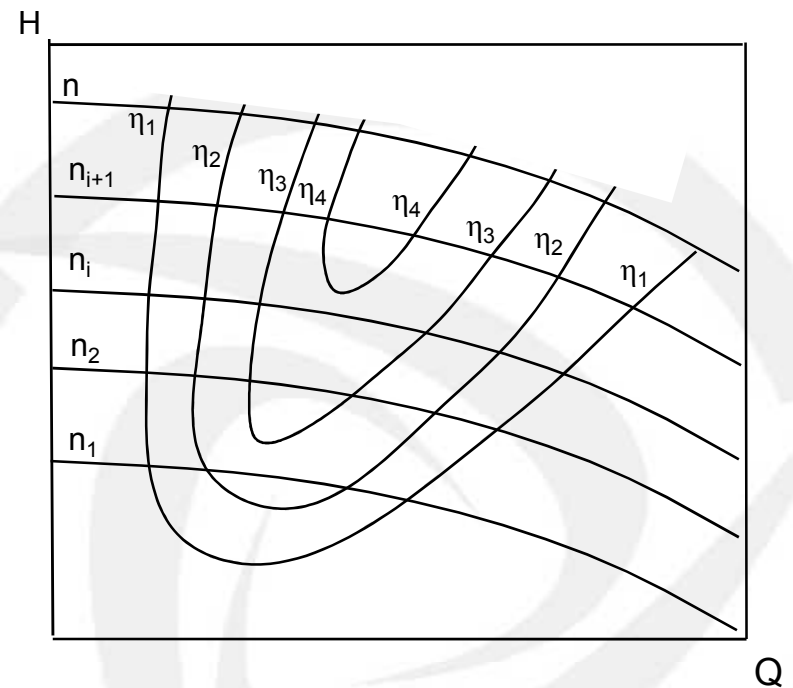

Đặc tính bơm

- Đặc tính Cơ bản ứng với số vòng quay xác định $n(v/p) = \text{const}$

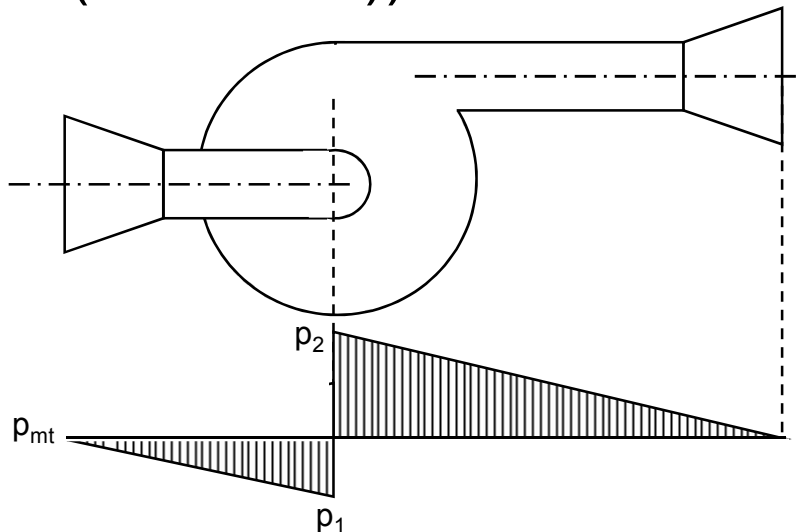
- Đặc tính Tổng hợp

Quạt gió

Phân loại

- Quạt gió hướng trục: lưu lượng cao, áp suất thấp.
- **Quạt gió li tâm**: lưu lượng thấp áp suất cao (thông thường $\Delta p \leq 0,2 \text{ bar}$ (20.000 Pa)).

Thông số cơ bản

Δp - Độ chênh áp (Pa)

Q - Lưu lượng (m^3/s)

N - Công suất (kW)

$$N = Q \Delta p / 1000 \eta$$

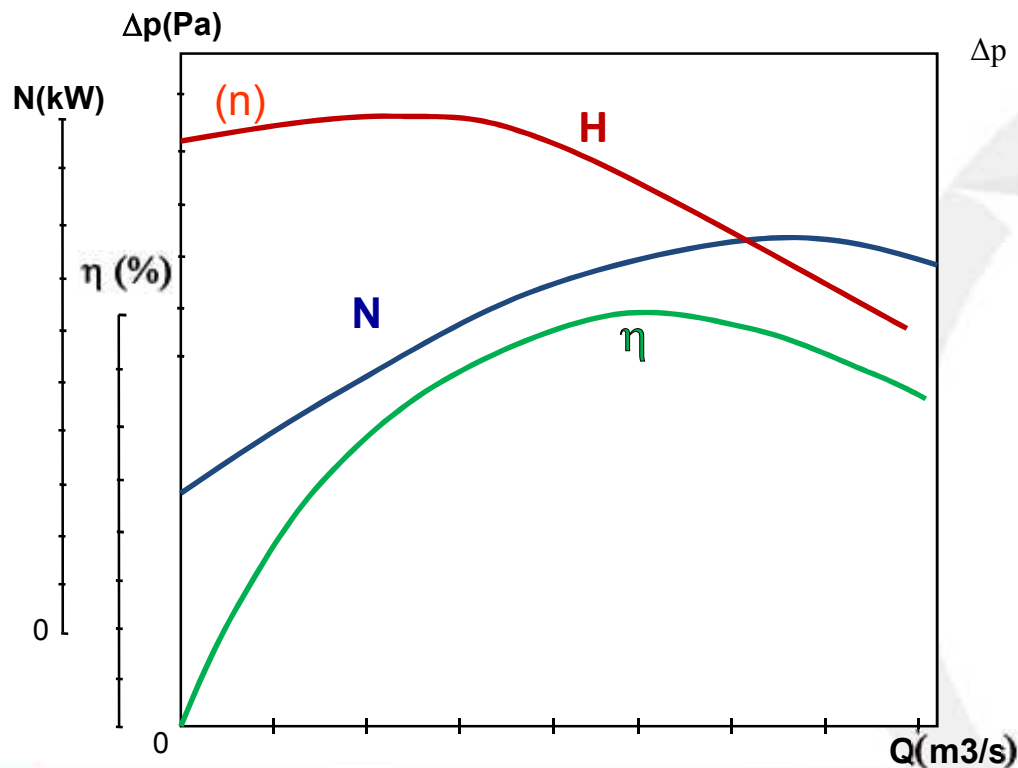
Trong đó:

η - Hiệu suất ($\leq 0,85$). Chênh áp càng cao hiệu suất càng thấp

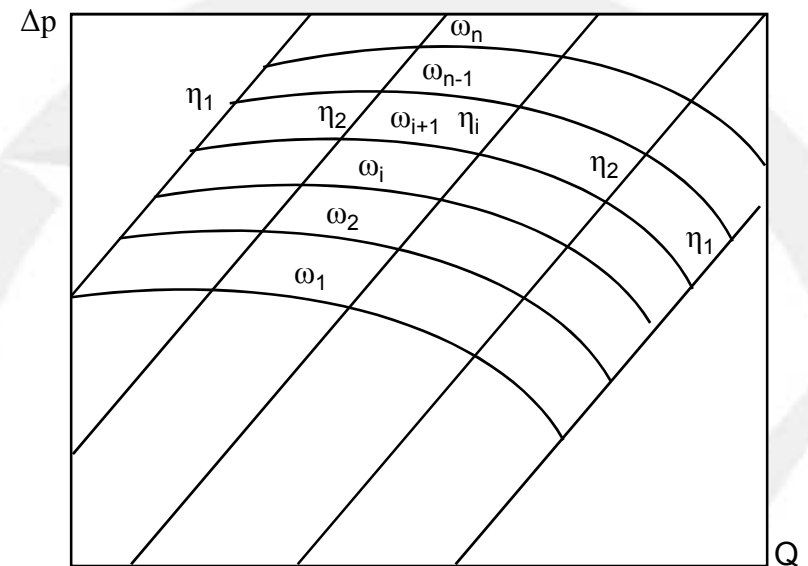

Đặc tính quạt gió

- Đặc tính cơ bản ($n = \text{const}$)

- Đặc tính tổng hợp

Cơ hội tiết kiệm năng lượng trong hệ thống Bơm/Quạt

- **Thiết kế/ Đầu tư:** chọn Bơm /Quạt hiệu suất cao, phù hợp nhu cầu; sử dụng phương pháp điều chỉnh năng suất hiệu quả NL; thiết kế tối ưu hóa đường ống dẫn.
- **Lắp đặt:** đảm bảo các thông số kỹ thuật bơm /quạt.
- **Sử dụng:** đảm bảo thông số vận hành trong mức cho phép và đạt hiệu suất cao.
- **Bảo dưỡng:** đảm bảo quy trình bảo trì bảo dưỡng: vệ sinh bộ lọc, hạn chế rò rỉ.

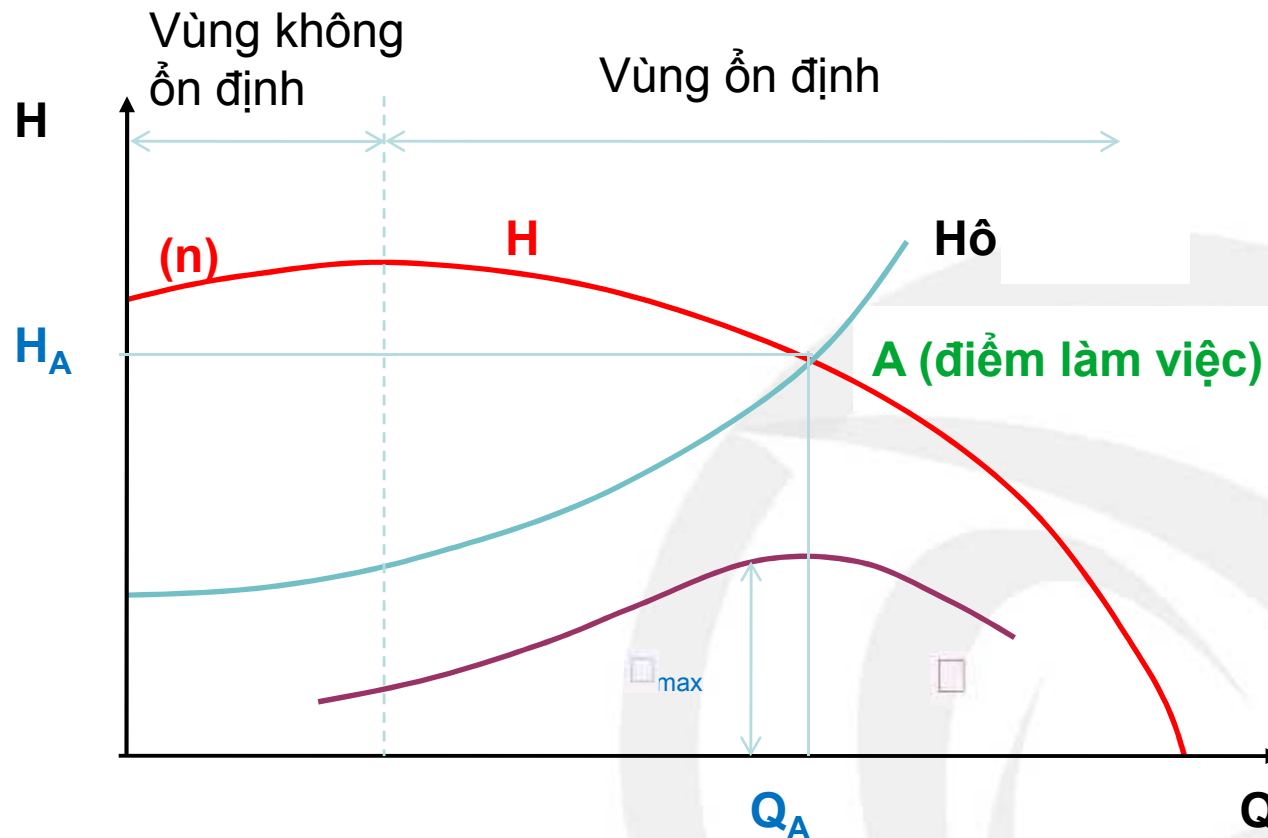

CHỌN BƠM/ QUẠT

Văn phòng Tiết kiệm năng lượng
Energy Efficiency and Conservation Office

Xác định điểm làm việc của bơm/quạt

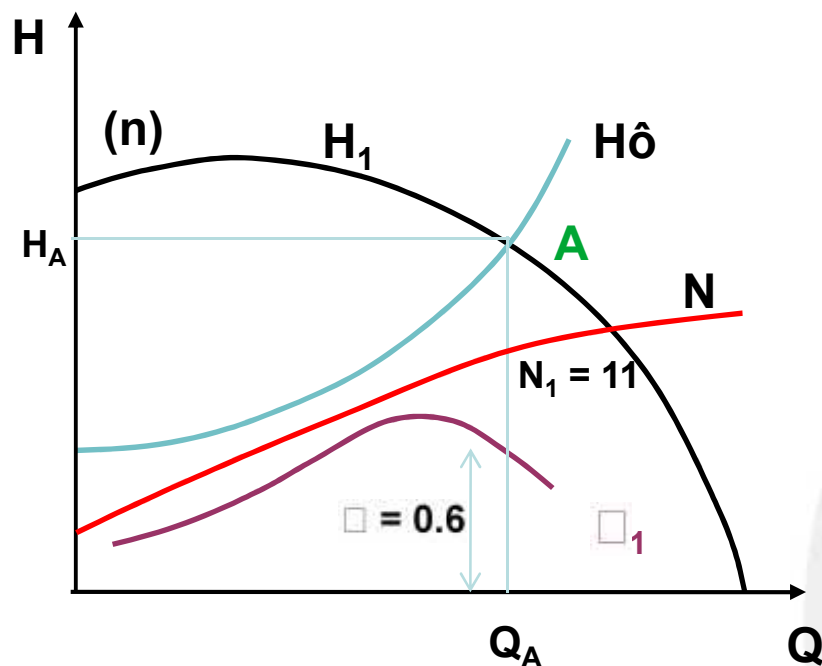

Chọn điểm A nằm trong vùng hiệu suất cao

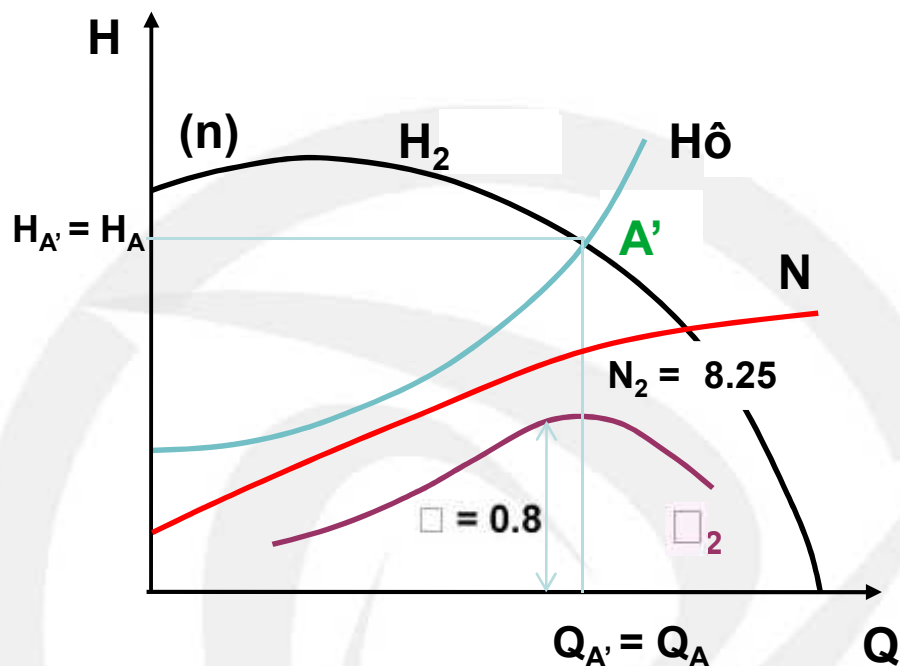

Sử dụng bơm/quạt có hiệu suất cao

Bơm 1

Bơm 2

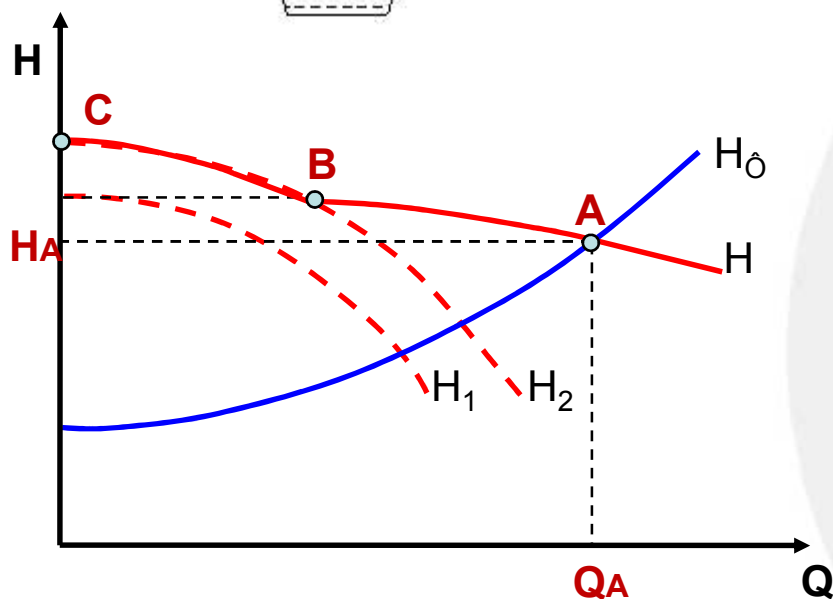
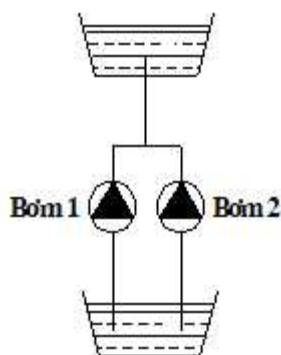
- Hai bơm hai đặc tính khác nhau
- Cùng đặc tính đường ống

GHÉP BƠM HIỆU QUẢ

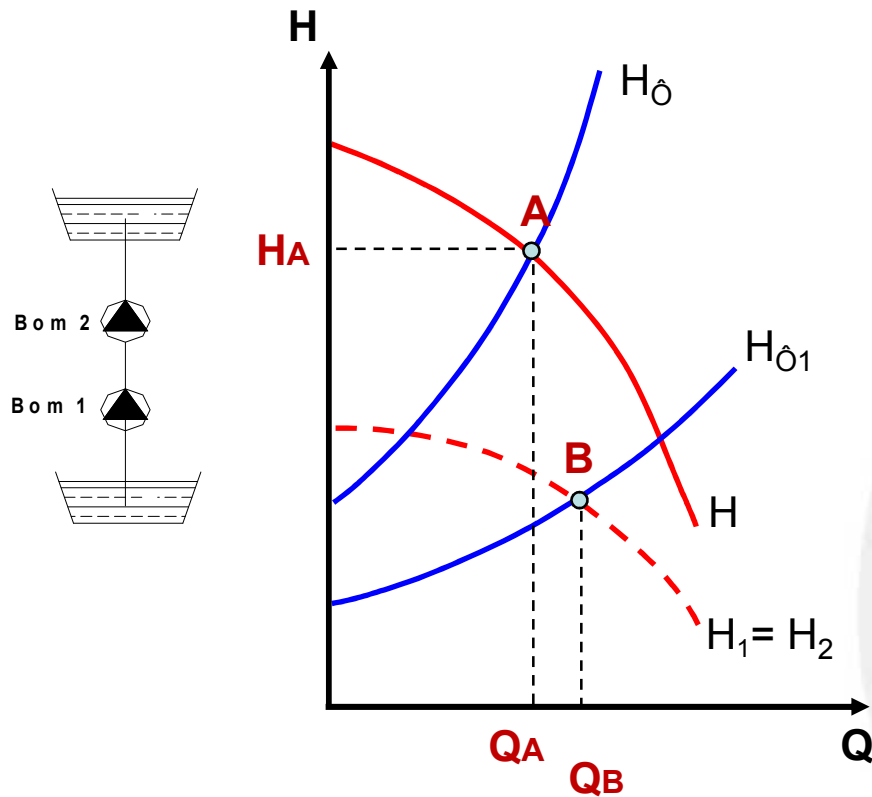
Văn phòng Tiết kiệm năng lượng
Energy Efficiency and Conservation Office

Ghép song song bơm/quạt

- Ghép song song để tăng lưu lượng.
- $H = H_1 = H_2$
- $Q = Q_1 + Q_2$
- Nên ghép bơm/quạt đặc tính giống nhau
- Có thể ghép bơm/quạt khác nhau nhưng lưu ý hiện tượng “thổi đạt” và tránh rung do va đập thủy lực và chống rung ở các quạt do mất ổn định.

Ghép nối tiếp bơm/quạt

- Ghép nối tiếp để tăng cột áp.
- $Q = Q_1 = Q_2$
- $H = H_1 + H_2$
- Có thể ghép nối tiếp hai bơm/quạt khác nhau nhưng lưu ý đảm bảo cột áp đẩy của bơm 1 cho bơm 2.
- Tránh vận hành chỉ 1 bơm.

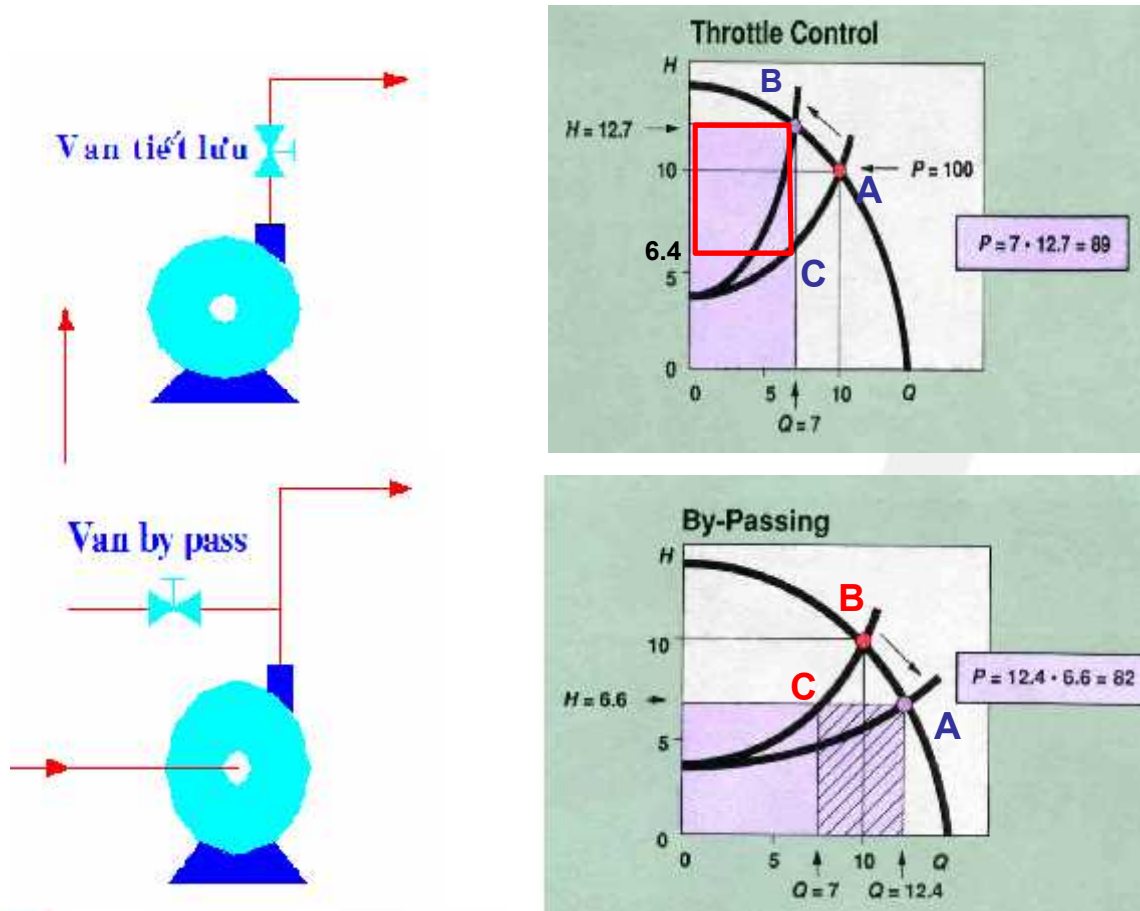
ĐIỀU CHỈNH NĂNG SUẤT BƠM/ QUẠT

Văn phòng Tiết kiệm năng lượng
Energy Efficiency and Conservation Office

Các phương pháp điều chỉnh năng suất bơm quạt thường gặp

- Điều chỉnh đặc tính đường ống bằng van (giữ nguyên đặc tính bơm)

- Ưu điểm:
  - Rẻ tiền
  - Dễ lắp đặt
  - Điều chỉnh vô cấp
- Nhược điểm:
  - Tổn thất năng lượng

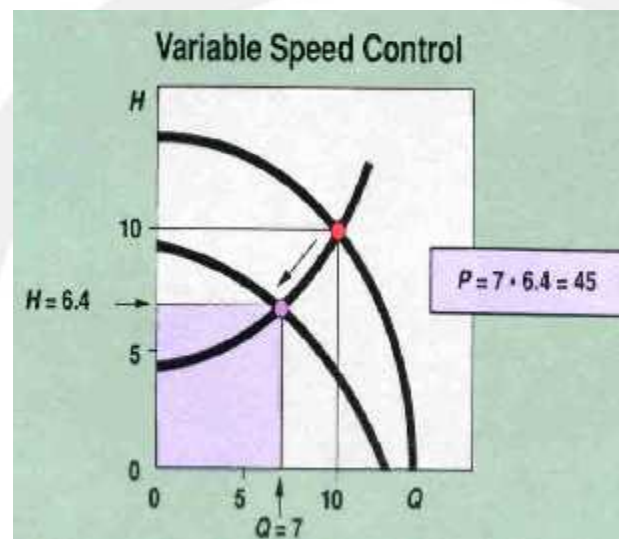
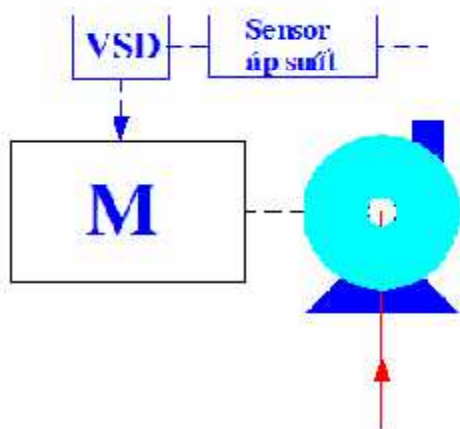
Điều chỉnh năng suất bơm/quạt đạt hiệu suất cao bằng bộ biến tần

- Điều chỉnh đặc tính bơm (giữ nguyên đặc tính đường ống).

$$\frac{Q_2}{Q_1} = \left(\frac{n_2}{n_1}\right)$$

$$\frac{H_2}{H_1} = \left(\frac{n_2}{n_1}\right)^2$$

$$\frac{N_1}{N_2} = \left(\frac{n_1}{n_2}\right)^3$$

Hiệu quả năng lượng cao

TỐI ƯU HÓA HỆ THỐNG ĐƯỜNG ỐNG, PHỤ KIỆN

- ▶ Sử dụng đường ống có đường kính phù hợp
 $(\Delta P_1 / \Delta P_2) = (V_1 / V_2)^2$
- ▶ Sử dụng chỗ uốn dài thay vì dùng chỗ uốn cong gấp khúc.
- ▶ Sử dụng Y thay vì dùng T.
- ▶ Giảm độ cao.
- ▶ Lưu ý cột áp hút trong giới hạn cho phép.